

Konkurences padome

Konkurences padomes prioritārie uzdevumi 2020. gadā

Konkurences padome (KP), izvērtējot nozaru un uzņēmējdarbības vidē konstatētās tendences un izaicinājumus iepriekšējā trīs gadu (2017.-2019.g.) stratēģiskā cikla laikā, kā arī iestādes darba plānu izpildi un resursu iespējas, formulējusi divas pamatprioritātes turpmākajam periodam:

- pirmā prioritāte: efektīvizēt un modernizēt konkurences uzraudzību un pārkāpumu izmeklēšanu tautsaimniecībai nozīmīgās nozarēs,
- otrā prioritāte: veicināt augstu konkurences kultūru, radot izpratni par godīgas konkurences radītiem ieguvumiem sabiedrībai.

To izpildei jāveicina nozaru un uzņēmējdarbības attīstība netraucētas tirgus ekonomikas apstākļos un jārada sabiedrībai ieguvumi, kas pieejami tikai brīvas un spēcīgas konkurences apstākļos.

2020. gadā atbilstoši minētajām pamatprioritātēm iestādei izvirzīti pieci galvenie uzdevumi.

1. Veikt smagāko pārkāpumu lietu izmeklēšanu

Tas attiecas gan uz jaunu pārkāpumu atklāšanu, gan uz jau uzsāktām lietām, t.sk. apjomīgo lietu par iespējamām aizliegtām vienošanām nozīmīgu būvniecības objektu iepirkumos, ierosināto lietu par iespējamu dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu dzelzceļa kravu pārvadājumu tirgū, turpinot Rīgas pilsētas atkritumu apsaimniekošanas jeb t.s. "Tīrīgas" lietu u.c.

Maznozīmīgu pārkāpumu indikāciju gadījumos KP turpinās jau veiksmīgi iedibināto praksi un izmantos citus preventīvus rīkus – brīdinājumus, pārrunas un publiskus aizrādījumus. Šādas "Konsultē vispirms" principa metodes ir un būs izmantotas tikai gadījumos, ja tirgus dalībnieki pirmo reizi ir nonākuši KP redzeslokā un īstenotais konkurences ierobežojums nav radījis būtiski nelabvēlīgas sekas.

2. Efektīvi uzraudzīt publisko personu darbības tirgos

2020. gada 1. janvārī stājās spēkā grozījumi Konkurences likumā, kas aizliedz publiskām personām – valstij, pašvaldībām, tām piederošām kapitālsabiedrībām – pārkāpt vienlīdzīgas konkurences principus, nepamatoti ierobežojot privātajiem uzņēmējiem iespēju darboties tirgū.

Ieviešot šo jauno regulējumu, KP rīcībā būs divu veidu instrumenti. Pirmkārt, konsultējoša rakstura, intensīvi turpinot jau 2019. gadā uzsāktās informatīvās aktivitātes – tiekoties ar valsts iestāžu un pašvaldību amatpersonām un skaidrojot konkurences neitralitātes nodrošināšanas principus, kā arī diskutējot par risinājumiem iespējamo tirgus nepilnību un ierobežojumu gadījumos. Otrkārt, disciplinējoša rakstura, ja tirgus dalībnieku pamatotu sūdzību gadījumā apstiprināsies publisku

personu negodprātīga rīcība, tad KP vērsīsies ar visu likuma bardzību, lai atjaunotu vienlīdzīgas konkurences apstākļus.

Vienlaikus KP aktīvi uzraudzīs publisku personu lēmumu un darbību ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi, vērtējot normatīvos aktus vai to plānotos grozījumus.

Papildus tam 2020. gadā sagaidāms intensīvs konsultāciju un atzinumu sniegšanas darbs atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta piemērošanai. Tas nozīmē, ja valsts un pašvaldības grasās dibināt jaunu kapitālsabiedrību, turpina savu darbību uzņēmējdarbībā vai plāno to paplašināt, KP ir jāsniedz savs vērtējums. Atgādinām, ka šāds izvērtējums, tostarp no ietekmes uz konkurenci skatu punkta, valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām par to komercdarbības pamatotību ir jāveic ne retāk kā reizi piecos gados. Vairums pēdējo izvērtējumu veikušas 2015. gada beigās.

3. Līdzdarboties normatīvo aktu un tirgu sakārtošanā

Atkritumu apsaimniekošana un farmācija – tie būs prioritārie tirgi, kuros KP iesaiste visa gada garumā būs nepieciešama, lai novērstu konkurences šķēršļus nozaru regulējumā, izvērtētu nākotnes regulējuma projektus vai sniegtu esošā regulējuma novērtējumu, veicinot konkurences attīstību.

Ņemot vērā to, ka digitālā ekonomika ieņem aizvien lielāku nozīmi tirgu attīstībā, KP atsevišķu tirgu uzraudzībā analizēs dažādu tirdzniecības platformu ietekmi uz konkurenci.

2020. gadā KP noslēgs uzraudzību finanšu pakalpojumu, stikla iepakojuma apsaimniekošanas, siltuma piegādes pakalpojumu u.c. tirgos.

4. Izglītot, informēt, konsultēt

KP turpinās atvērtu komunikāciju ar visām sabiedrības grupām. Iespējas ir dažādas: piedāvājot piedalīties izglītojošos semināros “pēc pieprasījuma” (iestādē tos varat pieteikt gan telefoniski, gan e-pastā, gan tīmekļa vietnē www.kp.gov.lv), organizējot tikšanās ar nozaru pārstāvjiem, kā arī labprāt piedaloties un uzstājoties nozaru forumos, kas skar konkurences tiesību problemātiku. Aicinām aktīvi izmantot visas šīs iespējas, jo īpaši gadījumos, ja ir kādas neskaidrības par godīgas konkurences principu ievērošanu.

5. Stiprināt KP IKT un cilvēkresursu kapacitāti

2020. gadā Latvijas nacionālajos tiesību aktos, t.sk. Konkurences likumā, jāpārņem t.s. [ECN+ direktīva 2019/01](#), kas paredz, ka visām Eiropas Savienības konkurences iestādēm jābūt nodrošinātām ar nepieciešamajiem rīkiem efektīvai konkurences tiesību piemērošanai. KP jau 2019. gadā uzsāka darbu, gatavojot nepieciešamos grozījumus, lai stiprinātu iestādes pilnvaras. Vienlaikus KP rēķinās ar to, ka visbeidzot sekos reāla rīcība no atbildīgajām valsts institūcijām, lai stiprinātu iestādes kapacitāti.

Lai izpildītu 2020. gadam izvirzītos pamatuzdevumus, KP plāno pilnveidot iekšējos procesus, turpināt veidot resurstaupīgu, sociāli atbildīgu un aktīvu darba vidi, tostarp, uzsākot pāreju uz pilnībā elektronisku lietu pārvaldību, meklēt iespējas rekrutēt

profesionālus darbiniekus, kā arī piesaistīt ārējos ekspertus. Pētījumu veikšana un ekspertu piesaiste īpaši aktuāla ir sarežģītāko apvienošanās ziņojumu izvērtēšanā, piemēram, elektronisko pakalpojumu tirgos, lai tie prioritārā kārtā tiktu izvērtēti maksimāli ātri un kompetenti, nepieļaujot tirgus koncentrācijas pieaugumu un pārmaksu patērētājiem.

2020. gadā nozīmīga loma iestādes darbā tiks atvēlēta starptautiskajai sadarbībai, apmainoties ar pieredzi, risinot ikdienas darbā aktuālus jautājumus pirmām kārtām ar kolēģiem no Baltijas un Ziemeļvalstu konkurences iestādēm, kā arī aktīvi līdzdarbojoties starptautiskos forumos un tīklos.